

ሀዘቢ ትግራይ ምርጫ ተዋሂብዎ

ተረፍ መረፍ ጁንታ ካብ ባዓትታትን ጎዳጎድን ቆላ ተንበዮን ወጸለም ናብ ከተማ መቀለ ተመሊሶም አለዉ። እዚ ተመሊሶ ዘሎ ሓይሊ ንሰራዊት ኤርትራን ኢትዮጵያን ሲኳሩ ድዩ ተመሊሶስ ወይስ ካልእ ዕድል ስለዘረገበ እዩ?

ዝሓለፈ ሸውዓተ ወርሒ ዓለም ሙሉ-እ ከስምዖ ከም ዝነበረ ጁንታ ተጸፊዎም ናብ በረካታት ትግራይ ምስ ወፈሩ ሰራዊት ኤርትራ ይውጸእ እንዳበሉ ተደጋጋሚ ጥርጉን ናብ ማሕበረሰብ ዓለም ከስምዖን ከንውሑን፣ ደገፍቶምን ሰዓብቶምን ኣብ ጎደናት ኣሚርካን ኤርጳን ጠንቀሳቃሳ እንዳበሉ ከንደይ ኣውያት ከምዝገበሩ እንዝከሮ ሓቲ እዩ። እቲ ብሱዓን ራይስ ዝምራሕ ናይ ጸልማት ምምሕዳር ኣሚርካን ሕብረት ኤርጳን ናይ ጁንታ ግብአተ-መሬት ስለዘይተዋሕጠሎም ነዚ ናይ ወያነ መቃልሕ ከሳብ ሕጂ ይደጋግምዎ አለዉ።

ስለምንታይ እዮም እዞም ጁንታ ከሳብ እታ ድሮ መቀለ ዝኣተዉላ ሰራዊት ኤርትራ ይውጸእ ክብሉ ከምዘይጸንሑ ሕጂ ብስርሒት ኣሉላ ኣባ ኒጋ ዳርጋ ንኩሉ ሰራዊት ኢትዮጵያን ኤርትራን ደምሲሶም ንመቀለን ካልእት ከተማታትን ከምዝሓዘወን ዝጀገሩ ዘለዉ? ብርግጽ ግን ከሳብ ሰራዊት ኤርትራን ኢትዮጵያን ባዕሎም ንትግራይ ገዲርም ዝወጹ ዋላ ሓንቲ ከተማ ናይ ትግራይ ዝሓዘዋ ኔራ ድያ? ስለስቲእም ወተሃደራዊ መራሕቲ ጃንዳ ሰራዊት ኤርትራ ከመይ ጌሩ ከምዘላገዮም ብስቕቕታ ገለጸሞ እዮም።

ኩሉ ነዚ ኩነታት ዝከታተል ጁንታ ኣሽሓት ሰራዊት ቀቲልናን ማሪኸናን እንዳበሉ እንታይ ኮይኖም ዋላ ሓንቲ ከተማ ዘይተቆጸጸሩ። ሰራዊት ኢትዮጵያ ካብተን ከተማታት ውጽእ ኢሉ ምንቅስቃስ ከገብር እንከሎ እቶም ኣብ ውሽጢ ሀዘቢ ተሓቢእም ዝጸንሑ መሊሻ ቶግ ቶግ ኣቢሎም ከተማ ተቆጸጸርና ኢሎም ብስእሊ ሰነዶም የደናግሩ ነይሮም። ሰራዊት ምልስ ክብል እንከሎ ድማ ብረቶም ሓቢእም ክኣን ሲሲል ተኸዲናም ኣብ ውሻጠ ኣንስቶም ይሕብኡ ነይሮም።

ኣብዚ ናይ ሕጊ ምክባር ወፍሪ ዝዓበዩ ብድሆ ነቲ ብረት ዓጢቑ ኣብ ፈቀዶ ጎዳጎድ ተሓቢኡ ዝነበረ ሸፍታ ምድላይ ኣይኮነን። እንታይ ድኣ ሀዘቢ ነዞም ሸፋቱ ሸፋን ኮይኑ ስለዝተኻላኸለሎም እዩ። ኣብ ቅንዕ ቃልሲ ሀዘቢ ንሰውርኡ ምሕጋዝ ጉቡእን ቅንዕን እዩ። እዚ ሕጂ ኣብ ትግራይ ዝተኻየደ ኩናት ግን ሓቂ ኣንጻር ሓዕት፣ ሕጊ ምክባር ኣንጻር ግብረሽበራ እዩ።

ከምቲ ኣብ ዝሓለፈ ጽሑፊይ “ትግራይ ናበይ” እትብል ዝገለጸክዎ፣ ሀዘቢ ትግራይ ኣብዚ ዝሓለፈ ሳላሳ ዓመት እዞም ዝበነኛታት ደቁ ዝፈጸምዎ በደል፣ ግፍዒ፣ ዓመጽ ስርቂን ተሓባባሪ እዩ ነይሩ። ኣብ ክንዲ ዓገብ ንጋገ ኣሎና ምባል ዋና መሳርሒ ናይዞም ዝበነኛታት ኮይኑ እዩ ቀጸልዎ።

ኤርትራን ኢትዮጵያን ነቶም ዝበዘሉ ዝበነኛታት መራሕቲ ጃንዳ ቀቲሉንን አሲረንን ካብ ትግራይ ምውጽኡን ቅኑዕን አወንታውን እዩ ነይሩ። እቲ ኩናት ዕላምኡ መግዛእታዊ ስርዓት ንምድልዳል አይኮነን። ቀንዲ ዕላማ ናይቲ ወፍሪ ንዝበነኛታት ኣብ ሕገ ምቕራብ እዩ ነይሩ። ሓደ መግዛእታዊ ሰራዊት ክሳብ ሓደ ወታሃደር ዝተርፎ ጨፍጨፍን ጨኩን ንዘልአለም ክሳብ ዝሰዓር ምጽናሕ እዩ። መንግስቲ ኢትዮጵያ ግን ዘይተአደነ ባጀት ሰለፀ ነቲ ብጃንታ ዝዓንወ ቁጠባን ትሕተ-ቅርጽን ትግራይ ምብርባርን ምትዕርራይን ዝጠመዩ ህዝቢ ክዕንግል ቀጻሊ ሓገዛት እዩ ጌሩ። ህዝቢ ትግራይ ግን ኣብ ጎኒ ሸፋቱ ደቁ ደው ብምባል ብድሕሪት እንዳተሞኸለዩ ንሰራዊት ክጥቅዕ እዩ መሪጹ። ስለዚ ነቲ ክትሕገዞ ዝመጸእካ ብድሕሪኻ ኮይኑ ዝወግአካ እንተኾይኑ እቲ ህዝቢ ምርጭኡ ክገብር ትሓድጎ። ህዝቢ እንዳቀተልካን ምስ ህዝቢ እንዳተዋጋእካን እንዳጨፍጨፍካን ክተማሓድር ኣብ ገበን ክመርሓካ ስለዝኸለል እቲ ዝተወሰደ ምርጫ ምስሓብ ሰራዊት ቅኑዕ ነይሩ።

ትግራይ ኣበይ እዩ ዶባታ? ነዚ ንምምላስ ቅድሚ ወያነ ኣብ ስልጣን ምምጽእም ካብ ግዜ ደርጊ ንድሕሪት ተመሊሱካ ሰነዳት ምውካስ ጽቡቕ እዩ። ብፍላይ ኣብ ግዜ ሃይለስላሴ ኤርትራ ከም መበል 14 ክፍለሃገር እትፍለጥ ዝነበረት እዋን ዶባት ትግራይ ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ እንታይ ከምዝመሰል ንጹር ካርታት አሎ። ወያነ ግን ብመሰረት 1976 ዘውጽእዎ ማኒፌስቶ ካብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ክልል አፋርን አምሓራን ሰፊሕ ሉሙዕ ዝበልዎ መሬት ናብ ግዝአቶም የእትዮሞ እይም።

ኣብ ዝሓለፈ 30 ዓመታት ወያነ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ወልቃይትን ራያን ዘይፈጸምዎ ግፍዕታት አይነበረን። እቲ ህዝቢ ሕጂ ነጻነቱ ምስ ረኸበ እቲ ዘስካሕክሕ ህይወቶም ኣብ ትሕቲ ወያነ ብንብዓት ይገልጽዎ አለዉ። ወያነ ኣብዚ ብሓይሊ ዝወረርዎ መሬት ወልቃይትን ራያን እቲ ህዝቢ ቦቲ ናይ አዲኡ ቃንቋ አምሓርኛ ከይዛረብኻ መሬቱ ተወሲድዎ እንተሓተተ ብደዉ መቃብር ኩዲቶም ዝቀበርዎን ኣብ ሃው ዝበለ ገደል ዘጽደፍዎን አዲኡ ቆጶራ ትወድአዩ። ብዙሕ ሰብ ድማ ብሰንኪ ግፍዕታቶም ንብረቱን ቤቱን ገዲፉ ተሰዲዱ። ዝተዘምተ መሬቱ ድማ ንህዝቢ ትግራይ ተዓዲሉ።

ወያነን ህዝቢ ትግራይን ዝሓለፈ ሳላሳ ዓመታት ዝገበርዎ ግፍዒ ዘይእኸሎም። ንምንታይ ከ ሕጂ ዘይመራቶም ዝጥምቱ ዘለዉ። ዝኾነ ሰብ ኣብ ሃገሩ ኣብ ዝኾነ ቦታ ከይዱ ሰራሕ ክክብር መሰል እዩ። ዋንነት ግን ናይ ዋናታቱ እዩ። ህዝቢ ትግራይ ሕጂውን ብሰላም ክክብር ናይ እንዳማቱ መሬትን ንብረትን እንዳማዕደዉ ክክብር ጉቡእ አይኮነን። ትግራይ ለባም እንተሃልይዎ ዓገብ ዝብልኻ ንሰላም ዝመርሕ ውላድ የድልዩ አሎ።

ቡዙሓት ብፍላይ እቶም ወይጦታትን ተቋመርቲ ጉጅለታትን ናይ ኤርትራ ናብዞም ዕምሮም ዘይተፈልጠ ዘለዉ ተረፍ መርፍ ጃንታ ኢድ ክነስኡን ህዝቢ ትግራይ እንቓዕ ሓጎሰካ እንዳበሉ ህዝቢ ትግራይ ከምዝተዓወተ ይገልጹ አለዉ። ብሓቂ ግን ህዝቢ ትግራይ ተዓዊቱ ድዩ? ብናተይ አረአእያ ህዝቢ ትግራይ ምርጭኡ ብመንግስቲ ኢትዮጵያ ደአ ተዋሂብዎ እምበር አይተዓወትን። ክሳብ ንሓቀኛ ሰላም ዝዕጠቕ ዕዉት ክኸውን

አይክለልን እዩ። ሀዘቢ ትግራይ ጉዕዙኡን መኣዘኑን ጌና አይፈለጠን አይተረደኦን። ግዜን ኩነታትን ክምህሮ ብተስፋ እጽቦ።

ውድቀት ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ዝምነ ኤርትራዊ ድዩ? ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ እንተተሳዒፍ ንሃገረ ኤርትራ ዘድሕንን ዝከላኸልን መን ክኸውን እዩ? እዞም ወይጠትት ኣብ ከተማታት ኣሚርካን ኤርጳን ኮይኖም ድዮም ብማሕበራዊ ሚድያ ሃገር ከድሕኑ? ሀዘቢ ትግራይ ንጉጉይ ዕላማ ኣብ ትሕቲ ጃንዳ ወያነ ዓሲሉ፣ ኣንቱም ወይጠታት ነዚ ጅግና ሰራዊትና ንቅኑዕ ዕላማን ድሕነት ሃገር ዝቃለሱ ዘለዉ ኣንጻሮም ምስ ጸላእቱ ወጊንኩም፣ ውድቀት ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ዝምነ ኤርትራዊ አይኮነን። ሓይልታት ምክልኻልና ንቅኑዕ ዕላማ ደው ዝበለ ተልእኹኡ ብብቕዓትን ጅግንነትን ዝፍጽም ዘሎ እዩ። ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ኣብ ዝኾነ ይኹን እዋን ዘይሳዓር ብድሲፕሊንን ወተሃደራዊ ሳይንስ ዝግጠቀ ዱልዱልን መሰረትን ዋሕስ ቀጻልነት ሃገረ ኤርትራ እዩ።

ግርማይ የማነ

ርያድ ሱዑዲ ዓረብ

08/07/2021